



บทความวิจัย

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลจากการพรางจาก ของเด็กวัยก่อนเรียนที่เข้ารับบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดจันทบุรี

นุชจรี หิรัญบุตร* และนฤมล ธีระรังสิกุล**

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี 20131

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลจากการพรางจากของเด็กวัยก่อนเรียนที่เข้ารับบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

แบบแผนการวิจัย: การวิจัยแบบพรรณนาเชิงหาความสัมพันธ์

วิธีดำเนินการวิจัย: เก็บรวบรวมข้อมูลจากครอบครัวผู้ดูแลหลักของเด็กที่เข้ารับบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดจันทบุรี จำนวน 74 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบบ Cluster sampling ได้จำนวน 5 ศูนย์ หลังจากนั้นเลือกผู้ดูแลหลักของเด็กจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามคุณสมบัติที่กำหนด เก็บข้อมูลระหว่างเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน 2558 เครื่องมือวิจัยประกอบด้วยแบบบันทึกพฤติกรรมความวิตกกังวลจากการพรางจากมีค่าความเชื่อมั่น (Kuder Richardson 20: KR20) เท่ากับ .93 แบบสอบถามพื้นฐานอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียนแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างเด็กกับผู้ดูแล และแบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดา มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .80, .93 และ .93 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย: สัมพันธภาพระหว่างเด็กกับผู้ดูแลหลัก มีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวลจากการพรางจากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.23, p < .05$) และมีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวลจากการพรางจากในระยะประจักษ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.28, p = .01$) พื้นฐานอารมณ์ของเด็กและรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวลจากการพรางจากในระยะปฏิเสธอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.28, p = .01$) และ $r = -.23, p < .05$ ตามลำดับ) แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลจากการพรางจากในภาพรวม ($p < .05$)

สรุป: พยาบาลและผู้เกี่ยวข้องในการดูแลเด็กควรส่งเสริมสัมพันธภาพระหว่างเด็กกับผู้ดูแลหลักและพื้นฐานอารมณ์ที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัยก่อนเรียน และส่งเสริมการเลี้ยงดูเด็กแบบให้ความรักมาก การควบคุมอยู่ในระดับปานกลางมีการใช้เหตุผล ไม่ปล่อยตามใจ เพื่อลดความวิตกกังวลจากการพรางจากของเด็กวัยก่อนเรียนที่เข้ารับบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

คำสำคัญ: ความวิตกกังวลจากการพรางจาก/ สัมพันธภาพ/ เด็กวัยก่อนเรียน/ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

* หัวหน้าหอผู้ป่วยเด็ก ชั้น 4 โรงพยาบาลกรุงเทพจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี 22000

** ผู้รับผิดชอบหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา Email: teerungsi@hotmail.com



Factors related to Separation Anxiety among Preschool Children in Child Care Center, Chanthaburi Province

Nuchlaree Hirunbut* and Narumon Teerarungsikul**

Abstract

Purpose: To examine the factors related to separation anxiety among preschool children in a child care center

Design: Descriptive correlational research

Method: Data were collected from 74 primary caregivers of preschool children in a child care center, Chanthaburi province. Five care centers were selected to participate in the study by using a cluster sampling technique and then primary caregivers were selected from child care centers in accordance with inclusion criteria. Data were collected from May-June 2015. Research instruments included the Record of Separation Anxiety Behavior with reliability (KR20) of .93, the Child Temperament Questionnaire, the Caregiver and Child Attachment Questionnaire, and Child Rearing Questionnaire. The Cronbach's alpha coefficients of questionnaire were .93, .80, .93 and .93 respectively. Data were analyzed by using descriptive statistics and Pearson's product moment correlation.

Findings: Caregiver-child attachment was negatively correlated with child separation anxiety ($r = -.23, p < .05$) and was negatively correlated with child separation anxiety in protest stage ($r = -.28, p = .01$). Child temperament and child permissive rearing were negatively correlated with child separation anxiety in denial stage ($r = -.28, p = .01$ and $r = -.23, p < .05$ respectively) but were not related to overall separation anxiety ($p < .05$).

Conclusion: Nurses and other caregivers should support caregiver-child relationship and provide appropriate care for child temperament and support giving love, having moderate control, using reasoning, avoid permissive parenting in children to reduce the preschool separation anxiety at child care centers.

KEYWORDS: Separation Anxiety/ Attachment/ Preschool children/ Child care center

* Head Nurse of Pediatric Department, Floor 4, Bangkok Chanthaburi Hospital, Chanthaburi Province 22000

** Corresponding author, Faculty of Nursing, Burapha University, Chonburi Province 20131.

Email: teerarungsikul@hotmail.com



บทนำ

ปัจจุบันจำนวนครอบครัวเดี่ยวมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือแบ่งเบาภาระในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การที่เด็กวัยก่อนเรียนต้องจากบิดามารดาไปอยู่ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทำให้เกิดความวิตกกังวลจากการพรากจาก ซึ่งพบได้ ร้อยละ 6-20 (Lewinsohn, Holm-Denoma, Small, Seeley, & Joiner, 2008) โดยเฉพาะเด็กอายุน้อย และอยู่นานอย่างน้อย 30 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทำให้เสี่ยงต่อการเกิดความเครียดและอาจเกิดปัญหาทางพฤติกรรม ต่อมา เด็กอายุ 6 เดือนถึง 4 ปี จะทนต่อการแยกจากได้เพียงระยะเวลาสั้น ๆ หากการพรากจากไม่ได้รับการจัดการที่ดี อาจทำให้เกิดผลกระทบทั้งระยะสั้นและระยะยาว กล่าวคือ ในระยะสั้นเด็กจะแสดงพฤติกรรมกลัวการสูญเสีย ความรักจากบิดามารดา ได้แก่ การแยกตัว การไม่เข้าร่วมกลุ่มทำกิจกรรม และมีพฤติกรรมถดถอย หากพฤติกรรม การพรากจากมีมากเกินไปหรือรุนแรงและมีอาการต่อเนื่อง 4 สัปดาห์ จะเกิดผลในระยะยาว คือความผิดปกติที่เรียกว่า โรควิตกกังวลจากการพรากจาก (Separation anxiety disorder) (Reangtragule, 2012)

ความวิตกกังวลจากการพรากจาก เป็นพฤติกรรม ทางอารมณ์ของเด็กที่เกิดขึ้นเมื่อเด็กถูกแยกจากผู้ดูแลชั่วคราว มี 3 ระยะคือ ระยะประท้วง (Protest) ระยะ สิ้นหวัง (Despair) และระยะปฏิเสธ (Detachment) (Hockenberry & Wilson, 2013) โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ปัจจัยทางด้านชีวภาพ เช่น เพศ และพื้นฐานอารมณ์ ของเด็ก และปัจจัยทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น สัมพันธภาพของเด็กกับบิดามารดา รูปแบบการอบรม เลี้ยงดู เศรษฐฐานะ และสภาพครอบครัว (Dabkowska, Araszkiwicz & Wilkosc, 2011) ซึ่งพื้นฐานอารมณ์ ของเด็กเป็นผลมาจากพันธุกรรม ทำให้เด็กแสดงพฤติกรรม ที่แตกต่างกันตั้งแต่วัยทารก และมีความสัมพันธ์กับความ วิตกกังวลในลักษณะการตอบสนองต่อการพรากจากของ เด็กวัยก่อนเรียน (Kristal, 2005) เด็กที่มีพื้นฐานอารมณ์ แบบเด็กเลี้ยงยาก และมีพื้นฐานอารมณ์แบบขี้อายและ

ขี้กลัว มีความสัมพันธ์กับการเกิดความวิตกกังวลจาก การพรากจากมากกว่าเด็กที่มีพื้นฐานอารมณ์แบบอื่น (Watkins, 2004) นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กที่มีพื้นฐานอารมณ์ ด้านความรุนแรงของการตอบสนองมีความสัมพันธ์ทางลบ กับความวิตกกังวลจากการพรากจากอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ($r = -.28, p < .01$) (Nakpathumswat, 2015) สัมพันธภาพระหว่างเด็กกับผู้ดูแลหรือมารดา เป็นปัจจัยหนึ่ง ที่มีความสำคัญต่อความวิตกกังวลจากการพรากจาก เมื่อสัมพันธภาพระหว่างมารดากับเด็กถูกขัดขวาง เด็กจะ เกิดพฤติกรรมทางอารมณ์ คือ ความวิตกกังวลจากการ พรากจาก (Bowlby, 1969) มีการศึกษา พบว่า การเกิด ความวิตกกังวลจากการพรากจากของเด็ก มีความสัมพันธ์ กับรูปแบบสัมพันธภาพระหว่างเด็กกับมารดา โดยการเกิด ความวิตกกังวลจากการพรากจากมีความสัมพันธ์ทางลบ กับเด็กที่อยู่ในกลุ่มที่มีสัมพันธภาพที่มั่นคง ($r = -0.66, p < .01$) แต่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเด็กที่มีสัมพันธภาพ ในรูปแบบวิตกกังวลแบบหลีกเลี่ยง ($r = 0.61, p < .01$) (Mofrad, Abdullah, & Uba, 2010) กล่าวคือ เด็กที่มี สัมพันธภาพที่ไม่มั่นคง จะแสดงความวิตกกังวลและ ความเครียดมากขึ้นในช่วงที่แยกจากมารดาในระยะสั้น ๆ มากกว่าเด็กที่มีสัมพันธภาพที่มั่นคง และรูปแบบการอบรม เลี้ยงดูเป็นอีกปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลจาก การพรากจาก การเลี้ยงดูแบบให้ความรักความอบอุ่น อ่อนโยน เด็กยอมเติบโตอย่างมีความสุข เชื่อมมั่นในตนเอง ไว้วางใจผู้อื่น ส่วนการเลี้ยงดูที่ปราศจากความอ่อนโยน ทำให้เด็กมีอารมณ์เป็นทุกข์ หวาดผวา ตระหนก กังวล เข้าสังคมกับเพื่อนได้ยาก โดยเฉพาะการเกิดความวิตกกังวล จากการพรากจาก รวมทั้งการเลี้ยงดูแบบปกป้องมีความ สัมพันธ์กับการเกิดอาการวิตกกังวลจากการพรากจาก (Mofrad, Abdullah & Samah, 2009)

การทบทวนงานวรรณกรรมและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง กับความวิตกกังวลจากการพรากจากของเด็กวัยก่อนเรียน ที่เข้ารับบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้นยังพบน้อย โดยพบว่า พื้นฐานอารมณ์ของเด็ก สัมพันธภาพของเด็ก กับผู้ดูแล และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเป็นปัจจัยที่มี



ความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลจากการพรวดจาก ดังนั้นจึงเลือกปัจจัยทั้ง 3 มาศึกษา โดยคาดหวังว่าผลการศึกษาที่ได้จะนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนช่วยลดความวิตกกังวลจากการพรวดจากของเด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือสถานเลี้ยงเด็กต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลจากการพรวดจากของเด็กวัยก่อนเรียนที่เข้ารับบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ พื้นฐานอารมณ์ของเด็ก สัมพันธภาพระหว่างเด็กกับผู้ดูแล และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลจากการพรวดจากของเด็กวัยก่อนเรียน ผู้วิจัยนำทฤษฎีสัมพันธภาพของ Bowlby (1969) ร่วมกับแนวคิดของ Ainsworth (1973) เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ทฤษฎีนี้อธิบายว่า สัมพันธภาพ (Attachment) เป็นความผูกพันทางอารมณ์ของเด็กต่อมารดาหรือผู้ดูแลที่เด็กรับรู้ว่าเป็นผู้ที่สามารถปกป้องคุ้มครอง เด็กจะเริ่มแสดงให้เห็นพฤติกรรมวิตกกังวลจากการพรวดจาก เมื่อเด็กเริ่มที่จะรู้ว่าใครเป็นผู้ดูแล และเริ่มสร้างความผูกพันทางอารมณ์กับผู้ดูแล หากสัมพันธภาพระหว่างเด็กกับผู้ดูแลหรือมารดาถูกขัดขวาง ทำให้เด็กรู้สึกวุ่นวายขาดความมั่นคงปลอดภัย เพราะปราศจากผู้คุ้มครอง มีความกลัวและความวิตกกังวล และจะแสดงออกพฤติกรรมทางอารมณ์คือ ความวิตกกังวลจากการพรวดจาก ปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลจากการพรวดจากของเด็ก ได้แก่ ปัจจัยทางด้านชีวภาพและปัจจัยทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ปัจจัยทางด้านชีวภาพ เช่น ลักษณะพื้นฐานอารมณ์ของเด็ก ซึ่งเด็กที่มีลักษณะพื้นฐานอารมณ์ต่างกันจะมีการรับรู้และการตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือเหตุการณ์ที่ต่างกัน ส่วนปัจจัยทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างเด็กกับผู้ดูแล เป็นความผูกพันทางอารมณ์ที่ทำให้

เด็กรู้สึกปลอดภัย และรับรู้ถึงความห่วงใยและการดูแลเอาใจใส่ของผู้เลี้ยงดูที่มีต่อตน เมื่อถูกพรวดจากบุคคลที่มีความผูกพัน อาจทำให้เด็กยับยั้งความผูกพันต่อบุคคลเหล่านั้น และเกิดความวิตกกังวลจากการพรวดจาก ซึ่งเป็นความรู้สึกขาดความมั่นคงปลอดภัย เพราะปราศจากการคุ้มครอง เช่นเดียวกับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนสำคัญ และสนับสนุนความวิตกกังวลในเด็ก โดยเฉพาะรูปแบบการเลี้ยงดูด้านลบหรือรุนแรงมีส่วนทำให้เกิดความวิตกกังวลจากการพรวดจากได้มาก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบพรรณนาเชิงหาความสัมพันธ์ (Descriptive correlational research)

ประชากร คือ ผู้ดูแลหลักของเด็กวัยก่อนเรียน และเด็กที่มีอายุ 2-4 ปี สุขภาพแข็งแรง ไม่มีการเจ็บป่วยและเป็นโรคเรื้อรัง หรือได้รับการตรวจพบว่ามีพฤติกรรมทางด้านสติปัญญา ไม่มีประสบการณ์การเข้ารับบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาก่อน และรับใหม่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเมืองจันทบุรี

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ดูแลหลักของเด็กวัยก่อนเรียน ที่คัดเลือกมาจากประชากร มีคุณสมบัติ ดังนี้ อายุเกิน 20 ปีขึ้นไป เป็นคนไทย อ่านและเข้าใจภาษาไทยได้ดี สุขภาพร่างกายแข็งแรง อยู่บ้านเดียวกับเด็ก และมีความผูกพันทางสายเลือด

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คำนวณกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Thorndike (1978) คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง $N = 10(k) + 50$ (N จำนวนตัวแปร อิสระ 3 ตัว) ได้จำนวน 80 ราย กลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเมืองจันทบุรี จากจำนวนทั้งหมด 17 ศูนย์ ด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) ได้จำนวน 5 ศูนย์ หลังจากนั้นเลือกผู้ดูแลหลักของเด็ก ตามคุณสมบัติที่กำหนด จนได้จำนวนตามขนาดกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ ทำการเก็บข้อมูลเป็นระยะเวลาทั้งหมด 1 เดือน โดยเก็บ



ข้อมูลในวันแรกของแต่ละสัปดาห์ โดยเริ่มเก็บในวันแรกของสัปดาห์ที่รับใหม่และเก็บในวันแรกของสัปดาห์ที่ 2, 3 และ 4 จนครบระยะที่กำหนด ได้จำนวน 74 ราย เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องระยะเวลาในการเก็บข้อมูลที่ต้องเก็บในช่วงระยะเปิดเรียน 4 สัปดาห์แรก โดยพบว่ากลุ่มตัวอย่างบางส่วนไม่สามารถเข้าร่วมวิจัยได้ครบตามระยะเวลา คือ เด็กมาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ไม่ต่อเนื่องตลอด 4 สัปดาห์ บางคนมาสัปดาห์เว้นสัปดาห์ หรือบางคนมาได้เพียง 1-2 สัปดาห์เท่านั้น และบางส่วนพบว่ามีการตอบแบบสอบถามได้ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

1) ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ดูแลเด็ก ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจ ลักษณะครอบครัว และจำนวนสมาชิกในครอบครัว

2) ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็ก ได้แก่ อายุ เพศ จำนวนพี่น้องจากบิดามารดาเดียวกัน ลำดับที่ของการเกิด และวันที่เข้ารับบริการจนถึงวันที่สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 แบบบันทึกพฤติกรรมความวิตกกังวลจากการพรากจากของเด็ก

แบบบันทึกพฤติกรรมความวิตกกังวลจากการพรากจากของเด็ก ผู้วิจัยนำมาจากแบบบันทึกพฤติกรรมของ Yupa (2009) ที่สร้างขึ้นตามทฤษฎีระยะของการตอบสนองต่อการพรากจากของ Bowlby (1969) ประกอบด้วยพฤติกรรมที่เกิดความวิตกกังวลจากการพรากจากแบ่งเป็น 3 ระยะ ข้อคำถามมี 33 ข้อ ให้เลือกตอบ แบบบันทึกรายการ (Check list) มีหรือไม่มี ปฏิกริยา ถ้าตอบ “มี” ค่าคะแนนเท่ากับ 1 และ “ไม่มี” ค่าคะแนนเท่ากับ 0 การแปลผลถ้าคะแนนมาก แสดงว่าเด็กวัยก่อนเรียนเกิดความวิตกกังวลจากการพรากจากมาก แบบบันทึกนี้แบ่งเก็บข้อมูลทั้งหมด 4 ครั้ง โดยแบ่งเป็นวันแรกของแต่ละสัปดาห์ที่เด็กมาศูนย์พัฒนาเด็ก จำนวน 4 สัปดาห์

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามพื้นฐานทางอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน

แบบสอบถามพื้นฐานทางอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน ผู้วิจัยนำมาจาก Sangsai (2011) ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถาม 36 ข้อ ซึ่งประกอบด้วยลักษณะพื้นฐานอารมณ์ทั้ง 6 ด้าน เกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ 1-5 เป็นข้อความที่ไปทางบวกและลบ การแปลผลคะแนนรวมมาก หมายถึงเด็กมีลักษณะพื้นฐานอารมณ์เป็นเด็กเลี้ยงง่ายคะแนนรวมน้อย หมายถึง เด็กมีลักษณะพื้นฐานอารมณ์เป็นเด็กเลี้ยงยาก

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างเด็กกับผู้ดูแล

แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างเด็กกับผู้ดูแล ผู้วิจัยนำมาจาก Kraikul (2009) แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างบิดามารดาและบุตร จำนวน 26 ข้อ ให้คะแนน 1-5 การแปลผลคะแนนยิ่งสูง แสดงว่า บิดามารดาดีมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุตร คะแนนยิ่งน้อย หมายถึง บิดามารดาดีมีสัมพันธภาพที่ไม่ดีกับบุตร

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดา

แบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดา ผู้วิจัยนำมาจากแบบสอบถามของ Pinkaew (2009) ที่ปรับปรุงจากรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูบุตรของมารดาของ Traiham (1996) มีค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ .81 โดยแบ่งรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยก่อนเรียนเป็น 3 รูปแบบ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยตามใจเด็ก ทั้งหมด 36 ข้อ ทั้งหมด 36 ข้อ มี 5 ระดับ สำหรับข้อคำถามที่เป็นเชิงลบในการวิเคราะห์ข้อมูล จะกลับค่าคะแนนของการตอบก่อน การแปลผล เมื่อหาค่าคะแนนรวมในแต่ละแบบของการอบรมเลี้ยงดู แล้วจึงพิจารณาว่าแบบใดมีค่าคะแนนรวมสูงที่สุด ถ้าค่าคะแนน



รวมแบบใดสูงกว่าแบบอื่น ๆ แสดงว่าผู้เลี้ยงดูใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กในแบบนี้

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity)

ผู้วิจัยได้นำแบบบันทึกพฤติกรรมความวิตกกังวลจากการพาดจากของเด็ก แบบสอบถามลักษณะพื้นฐานอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างเด็กกับผู้ดูแล และแบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดา โดยไม่มีการดัดแปลง ซึ่งได้ผ่านการทดสอบความตรงตามเนื้อหาจากการศึกษาครั้งก่อนเรียบร้อยแล้ว

2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทุกชุดไปใช้กับเด็กและมารดาของเด็กที่มารับบริการที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ดังนี้ แบบบันทึกพฤติกรรมความวิตกกังวลจากการพาดจากของเด็ก หาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีของ Kuder Richardson 20 (KR20) มีค่าเท่ากับ 0.93 ส่วนแบบสอบถามลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างเด็กกับผู้ดูแล และแบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดา นำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .80, .93 และ .93 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยเข้าพบและนำหนังสือมอบให้ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูพี่เลี้ยง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บ

ข้อมูล เข้าพบกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการสร้างสัมพันธภาพกับกลุ่มตัวอย่าง แนะนำตนเอง อธิบายวัตถุประสงค์ในการศึกษา ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และชี้แจงให้ทราบถึงสิทธิในการตอบรับหรือปฏิเสธ การเข้าร่วมการวิจัย อธิบายเรื่องการรักษาความลับส่วนบุคคล เมื่อกลุ่มตัวอย่างที่ยินดีเข้าร่วมในการวิจัย ผู้วิจัยแจกเอกสารชี้แจงและใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย ให้กลุ่มตัวอย่างพิจารณาลงนามยินยอม และนำมาให้ผู้วิจัยในวันที่เก็บข้อมูล

2. ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามพื้นฐานอารมณ์ของเด็ก แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างเด็กกับผู้ดูแล และแบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูให้กับผู้ดูแลหลัก ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามโดยไม่จำกัดเวลา และเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างซักถามสิ่งที่ไม่เข้าใจได้ตลอดเวลาที่เก็บข้อมูล ส่วนแบบบันทึกพฤติกรรมความวิตกกังวลจากการพาดจาก ผู้วิจัยแจกให้กับครูพี่เลี้ยงพร้อมกับคู่มือการสังเกตพฤติกรรมพร้อมกับให้คำอธิบาย และขอความร่วมมือในการประเมินพฤติกรรมของเด็กในการมาศูนย์พัฒนาเด็กในวันแรกของแต่ละสัปดาห์

3. เมื่อได้ข้อมูลครบตามจำนวน ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลแล้ว จึงนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ทางสถิติ

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ได้รับการอนุมัติจากระดับบัณฑิตศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา รหัสเลขที่ 04-04-2558 และกลุ่มตัวอย่างตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยด้วยตนเอง เมื่อได้รับการรับรองแล้ว ผู้วิจัยเข้าพบกลุ่มตัวอย่างเพื่อแนะนำตัว อธิบายวัตถุประสงค์และขั้นตอนการเก็บข้อมูล ระยะเวลาที่ใช้เก็บข้อมูล สถานที่ในการเก็บข้อมูล พร้อมทั้งชี้แจงกับกลุ่มตัวอย่างมีสิทธิในการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัยโดยไม่มีการบังคับใด ๆ และไม่มีผลเสียต่อเด็กและผู้ดูแลไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ถือเป็นความลับ



การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป โดยกำหนดระดับความมีนัยสำคัญที่ .05 ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน กลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 30.90 ปี ($S.D. = 7.69$) อายุระหว่าง 20-29 ปี มากที่สุด ร้อยละ 45.90 ส่วนใหญ่ผู้ดูแลหลักเป็นเพศหญิง ร้อยละ 87.80 โดยเป็นมารดาสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 59.40 สถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 82.40 ลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวขยาย ร้อยละ 67.60 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 55.40 รายได้ของครอบครัวอยู่ในช่วง 10,001-15,000 บาท ร้อยละ 45.90

ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กวัยก่อนเรียน พบว่าเด็กวัยก่อนเรียน มีอายุเฉลี่ย 2.55 ปี ($S.D. = 0.55$) อายุ 3 ปี มากที่สุด ร้อยละ 50 เป็นเพศชาย ร้อยละ 62.20 และเป็นบุตรคนแรก ร้อยละ 47.30

ส่วนที่ 2 พื้นฐานอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน สัมพันธภาพระหว่างเด็กกับผู้ดูแล รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู และความวิตกกังวลจากการพรางจากของเด็กวัยก่อนเรียน

2.1 ลักษณะพื้นฐานอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน พบว่า เด็กวัยก่อนเรียนส่วนใหญ่เป็นเด็กมีลักษณะเลี้ยงไม่ยากและเลี้ยงไม่ง่าย โดยคะแนนพื้นฐานอารมณ์ของเด็ก มีค่าเฉลี่ย 118.18 ($S.D. = 11.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านระดับกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 26.70 ($S.D. = 3.91$) รองลงมา คือ ด้านความรุนแรงของการตอบสนองมีค่าเฉลี่ย 24.42 ($S.D. = 3.76$) ด้านลักษณะอารมณ์มีค่าเฉลี่ย 19.05 ($S.D. = 3.53$)

ด้านการปฏิบัติตัวเป็นเวลา มีค่าเฉลี่ย 17.54 ($S.D. = 3.45$) ด้านปฏิกิริยาตอบสนองต่อบุคคลหรือสิ่งเร้าใหม่ มีค่าเฉลี่ย 16.46 ($S.D. = 2.63$) และด้านความสามารถในการปรับตัว มีค่าเฉลี่ย 14.01 ($S.D. = 2.47$)

2.2 คะแนนสัมพันธภาพระหว่างเด็กวัยก่อนเรียนกับผู้ดูแลหลัก มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 111.96 ($S.D. = 18.08$, range = 96-130) หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างเด็กวัยก่อนเรียนกับผู้ดูแลหลัก อยู่ในระดับดี

2.3 คะแนนรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู พบว่าผู้ดูแลหลักใช้การอบรมแบบประชาธิปไตย มีค่าเฉลี่ย 3.69 ($S.D. = 0.88$) ในระดับมาก ใช้การอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยก่อนเรียนแบบเข้มงวดกวดขัน มีค่าเฉลี่ย 2.92 ($S.D. = 0.91$) ในระดับปานกลาง และใช้การอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยก่อนเรียนแบบปล่อยตามใจ มีค่าเฉลี่ย 2.30 ($S.D. = 0.99$) ในระดับน้อย

2.4 คะแนนพฤติกรรมความวิตกกังวลจากการพรางจากของเด็กวัยก่อนเรียน ตลอดระยะเวลา 4 สัปดาห์ พบว่า คะแนนพฤติกรรมความวิตกกังวลจากการพรางจากโดยรวม 3 ระยะ มีค่าเฉลี่ย 28.16 ($S.D. = 20.12$) เมื่อแยกตามระยะ พบว่า ระยะที่ 1 ระยะประท้วง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 15.04 ($S.D. = 11.13$) รองลงมา คือ ระยะสิ้นหวัง มีค่าเฉลี่ย 8.90 ($S.D. = 7.80$) และระยะปฏิเสธ 4.21 ($S.D. = 4.14$)

เมื่อดูรายละเอียดแต่ละสัปดาห์ พบการเกิดพฤติกรรมความวิตกกังวลจากการพรางจากมากที่สุด ในสัปดาห์ที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 12.30 ($S.D. = 6.58$) รองลงมา คือ สัปดาห์ที่ 2, 3 และ 4 มีค่าเฉลี่ย 8.20 ($S.D. = 6.65$), 4.97 ($S.D. = 6.02$) และ 2.67 ($S.D. = 3.42$) ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่าง พื้นฐานอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน สัมพันธภาพระหว่างเด็กกับผู้ดูแล และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู กับความวิตกกังวลจากการพรางจากของเด็กวัยก่อนเรียน

ผลการวิเคราะห์ พบว่า สัมพันธภาพระหว่างเด็กวัยก่อนเรียนกับผู้ดูแลหลักมีความสัมพันธ์ทางลบกับ



ความวิตกกังวลจากการพรากจากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในระดับต่ำ ($r = -.23, p < .05$) ส่วนความสัมพันธ์ระหว่าง พื้นฐานอารมณ์และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับความ วิตกกังวลจากการพรากจากของเด็กวัยก่อนเรียน พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) (ตารางที่ 1)

เมื่อแยกวิเคราะห์ความวิตกกังวลจากการ พรากจากของเด็กวัยก่อนเรียนตามระยะ กับปัจจัยทั้ง 3

พบว่า สัมพันธภาพระหว่างเด็กกับผู้ดูแลหลักมีความ สัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวลจากการพรากจาก ระยะประท้วงอย่างมีนัยสำคัญในระดับต่ำ ($r = -.28, p = .01$) ส่วนพื้นฐานอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน และ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยตามใจ มีความสัมพันธ์ ทางลบกับความวิตกกังวลจากการพรากจากระยะปฏิเสธ อย่างมีนัยสำคัญในระดับต่ำ ($r = -.28, p = .01$ และ $r = -.23, p < .05$) (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r) ระหว่างคะแนนพื้นฐานอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน สัมพันธภาพ ระหว่างผู้ดูแลหลักกับเด็ก และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับความวิตกกังวลจากการพรากจากของเด็ก วัยก่อนเรียน ($n = 74$)

ตัวแปร	ความวิตกกังวลจากการพรากจากของ เด็กวัยก่อนเรียนโดยรวม 3 ระยะ	
	r	p-value
พื้นฐานอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน	-.12	.30
สัมพันธภาพระหว่างเด็กวัยก่อนเรียนกับผู้ดูแล	-.23	.04
รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู		
แบบประชาธิปไตย	-.09	.40
แบบเข้มงวดกวดขัน	-.04	.70
แบบปล่อยตามใจ	-.10	.36

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r) ระหว่างคะแนนพื้นฐานอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน สัมพันธภาพ ระหว่างผู้ดูแลหลักกับเด็ก และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับความวิตกกังวลจากการพรากจากแยกตาม ระยะของเด็กวัยก่อนเรียน ($n = 74$)

ตัวแปร	ความวิตกกังวลจากการพรากจากของเด็กวัยก่อนเรียน					
	ระยะประท้วง		ระยะลืมหวัง		ระยะปฏิเสธ	
	r	p-value	r	p-value	r	p-value
พื้นฐานอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน	-.10	.38	-.01	.91	-.28	.01
สัมพันธภาพระหว่างเด็กวัยก่อนเรียนกับผู้ดูแล	-.28	.01	-.12	.27	-.14	.23
รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู						
แบบประชาธิปไตย	-.12	.30	.00	.97	-.14	.22
แบบเข้มงวดกวดขัน	-.05	.64	.00	.96	-.08	.49
แบบปล่อยตามใจ	-.11	.33	.00	.93	-.23	.04



อภิปรายผล

1. คะแนนความวิตกกังวลจากการพรากจากของเด็กวัยก่อนเรียนโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 28.16 ซึ่งพบการเกิดพฤติกรรมทั้ง 4 สัปดาห์ โดยในสัปดาห์ที่ 1 เกิดมากที่สุด รองลงมาคือสัปดาห์ที่ 2, 3 และ 4 และพบว่า การเกิดพฤติกรรมระยะประทุ้งมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ระยะสั้นห้วง และระยะปฏิเสธ พฤติกรรมทั้ง 3 ระยะเกิดทุกสัปดาห์ อภิปรายได้ว่า เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นชั่วคราวเมื่อเด็กวัยก่อนเรียนถูกพรากจาก ซึ่งอาจแสดงพฤติกรรมความรุนแรงตอนแยกกับผู้ดูแล ที่พบได้ในระยะประทุ้ง แต่ยังรักษาสัมพันธ์ภาพและความไว้วางใจต่อผู้ดูแลแม้มีภาวะสั้นห้วงหรือมีอาการเศร้า แต่เมื่อผู้ดูแลมารับกลับตอนเย็นเด็กวัยก่อนเรียนมีความรู้สึกที่ไม่ถูกทอดทิ้ง และอาจแสดงพฤติกรรมปฏิเสธ แต่พฤติกรรมที่เกิดขึ้นนั้นเป็นระยะสั้น ๆ เกิดในแต่ละรอบวัน เด็กวัยก่อนเรียนจะมีการปรับตัวต่อเหตุการณ์พรากจากซ้ำ ๆ จนกระทั่งพฤติกรรมค่อย ๆ ลดลงไป สอดคล้องกับการศึกษาของ Yupa (2009) ที่พบอัตราการเกิดพฤติกรรมความวิตกกังวลจากการพรากจากมากที่สุด ในสัปดาห์แรกของการเข้าอยู่สถานเลี้ยงเด็กวัยก่อนเรียน และค่อย ๆ ลดลงในสัปดาห์ต่อมา

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลจากการพรากจากของเด็กวัยก่อนเรียนที่เข้ารับบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผลการวิจัยพบว่า สัมพันธภาพระหว่างเด็กวัยก่อนเรียนกับผู้ดูแล พื้นฐานอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลจากการพรากจากของเด็กวัยก่อนเรียน อภิปรายได้ดังนี้

2.1 สัมพันธภาพระหว่างเด็กวัยก่อนเรียนกับผู้ดูแลหลัก มีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวลจากการพรากจาก และมีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวลจากการพรากจากระยะประทุ้ง หมายถึง เด็กวัยก่อนเรียนที่มีสัมพันธภาพระหว่างเด็กกับผู้ดูแลหลักดี จะมีความวิตกกังวลจากการพรากจากน้อย และจากการศึกษาครั้งนี้พบว่า สัมพันธภาพระหว่างเด็กวัยก่อนเรียน

กับผู้ดูแลหลักส่วนใหญ่ดี อธิบายได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างเด็กวัยก่อนเรียนกับผู้ดูแล เป็นกระบวนการที่เป็นพลวัต และมีการรับส่งต่อความรู้สึกระหว่างสองฝ่าย ประโยชน์ที่ได้รับจากการที่เด็กมีพฤติกรรมผูกพันกับผู้ดูแล คือ การที่เด็กวัยก่อนเรียนได้อยู่ใกล้ชิดผู้ดูแล มีสัมพันธภาพที่ดี เด็กวัยก่อนเรียนจะมีความผูกพันทางอารมณ์ที่มั่นคงต่อผู้ดูแล และสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเด็กวัยก่อนเรียนกับผู้ดูแลหรือมารดานั้นช่วยให้เด็กวัยก่อนเรียนเก็บภาพของมารดาไว้ในใจได้ แม้ว่าจะไม่มีมารดาอยู่ด้วย แต่เด็กวัยก่อนเรียนรู้สึกว่าการมารดาอยู่รักและคอยช่วยเหลือ ผลลัพธ์คือเด็กวัยก่อนเรียนสามารถแยกจากมารดาได้ (Reangdaraganont, Teeranatr, Rungpraiwal, Hassakunachai & Kotchabhadi, 2008) สอดคล้องกับการศึกษาของ Dallaire and Weinraub (2005) พบว่า ความวิตกกังวลจากการพรากจากมีความสัมพันธ์กับสัมพันธภาพระหว่างมารดากับเด็ก โดยเด็กวัยก่อนเรียนและมารดาที่มีสัมพันธภาพที่ดีจะเกิดความวิตกกังวลจากการพรากจากน้อยกว่าเด็กวัยก่อนเรียนและมารดาที่มีสัมพันธภาพที่ไม่มั่นคงหรือไม่ดี

2.2 พื้นฐานอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียนมีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวลจากการพรากจากระยะปฏิเสธ นั่นคือ เด็กที่มีพื้นฐานอารมณ์ดีจะมีความวิตกกังวลจากการพรากจากน้อย อธิบายได้ว่า เด็กวัยก่อนเรียนมีความสามารถในการปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงค่อนข้างง่าย จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ลักษณะของเด็กวัยก่อนเรียนส่วนใหญ่เป็นเด็กที่มีลักษณะเลี้ยงง่าย และเด็กเลี้ยงไม่ยากไม่ง่าย ซึ่งเด็กวัยก่อนเรียนที่มีพื้นฐานอารมณ์เป็นเด็กเลี้ยงง่ายจะมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปรับตัวต่อสถานการณ์ใหม่ จึงมีความวิตกกังวลจากการพรากจากระยะปฏิเสธน้อย สอดคล้องกับการศึกษาของ De Schipper, Tavecchio, Uzendoom and Zeijl (2004) ที่พบว่า เด็กวัยก่อนเรียนที่อยู่ศูนย์เลี้ยงเด็กกลางวัน และมีพื้นฐานอารมณ์แบบเลี้ยงง่าย มีภาวะสุขภาพและการปรับตัวดีกว่าเด็กวัยก่อนเรียนที่มีพื้นฐานอารมณ์แบบเลี้ยงยาก



2.3 รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลจากการพรวดจากในภาพรวม ($p > .05$) อธิบายได้ว่า การศึกษาครั้งนี้ส่วนใหญ่มีการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยซึ่งเป็นการเลี้ยงดูแบบให้ความรักมาก การควบคุมอยู่ในระดับปานกลางถึงน้อย และมีการใช้เหตุผลในการฝึกระเบียบวินัยทำให้เด็กวัยก่อนเรียนได้มีโอกาสตัดสินใจ กล้าแสดงความคิดเห็น เชื่อมั่นในตนเอง สามารถช่วยตนเองได้จึงทำให้ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับความวิตกกังวลจากการพรวดจากในภาพรวม แต่พบรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยตามใจมีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวลจากการพรวดจากระยะปฏิเสธ หมายถึง เด็กวัยก่อนเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูที่ค่อนข้างตามใจ จะมีความวิตกกังวลจากการพรวดจากระยะปฏิเสธมาก เนื่องจากระยะปฏิเสธเป็นระยะที่เด็กวัยก่อนเรียนดูเหมือนปรับตัวได้ พฤติกรรมที่แสดงออกไม่ใช่ความสุขใจ แต่เป็นผลของความทุกข์ใจ ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยตามใจ มารดาจะปล่อยให้เด็กวัยก่อนเรียนได้เล่นได้ทำทุกสิ่งตามความพอใจ ให้ของเล่น ของใช้ อย่างมากมาย ไม่ว่าจะเด็กวัยก่อนเรียนจะต้องการหรือไม่ต้องการก็ตาม เด็กจะได้อยู่กับคนในบ้านเท่านั้นไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับคนนอกบ้านได้ เมื่อต้องแยกจากมาอยู่ในสถานที่ใหม่ เด็กก็จะแสดงพฤติกรรมความวิตกกังวลจากการพรวดจากระยะปฏิเสธเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

การนำผลวิจัยไปใช้

ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กวัยก่อนเรียนสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการส่งเสริมสัมพันธภาพระหว่างเด็กวัยก่อนเรียนกับมารดาหรือผู้ดูแล และเข้าใจพื้นฐานอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน เพื่อนำไป

วางแผนในการช่วยลดการเกิดความวิตกกังวลจากการพรวดจากของเด็กวัยก่อนเรียนได้

การทำวิจัยขั้นต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อความวิตกกังวลจากการพรวดจาก เช่น ความเครียดของครอบครัว ความวิตกกังวลจากการพรวดจากของมารดา

2. ควรศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดู รูปแบบอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อความวิตกกังวลจากการพรวดจากได้ครอบคลุมกว่า เช่น การอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้อง และการเลี้ยงดูแบบปฏิเสธ

3. การศึกษาสัมพันธภาพระหว่างเด็กวัยก่อนเรียนกับผู้ดูแล กับความวิตกกังวลจากการพรวดจาก ควรใช้การแบ่งรูปแบบสัมพันธภาพที่มีความละเอียดชัดเจนขึ้น เช่น สัมพันธภาพรูปแบบมั่นคงปลอดภัย รูปแบบวิตกกังวลหลีกเลี่ยง รูปแบบวิตกกังวลสองฝักสองฝ่าย และรูปแบบแตกแยก เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาของการเกิดความวิตกกังวลจากการพรวดจากของเด็กวัยก่อนเรียน

4. การศึกษาการเกิดความวิตกกังวลจากการพรวดจากในเด็กวัยก่อนเรียนที่อยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีลักษณะหลากหลายมากขึ้น ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กที่เป็นภาคเอกชนหรือส่วนบุคคล เพื่อเปรียบเทียบลักษณะพฤติกรรมที่พบว่ามี ความคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

ข้อจำกัดในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มาจากผู้ดูแลหลักของเด็กวัยก่อนเรียน ที่อยู่ในเขตขององค์กรปกครองท้องถิ่นอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรีเท่านั้น ผลการวิจัยสามารถอธิบายกับกลุ่มตัวอย่างอื่นที่มีบริบทเหมือนกับการศึกษาครั้งนี้เท่านั้น



References

- Ainsworth, M. D. (1973). *Attachment theory*. Retrieved August 20, 2018, from <http://www.simplypsychology.org/attachment.html>.
- Bowlby, J. (1969). *Attachment and loss. Vol. 1: Attachment (2nd ed.)*. New York: Basic Books.
- Dabkowska, M., Araszkiwicz, A. & Wilkosc, M. (2011). Separation Anxiety in children and Adolescents. Retrieved July 3, 2018, from <http://www.intechopen.com/books/howtoreference/different-views-of-anxiety-disorders>.
- Dallaire, D. H., & Weinraub, M. (2005). Predicting children's separation anxiety at age 6: The contributions of infant-mother attachment security, maternal sensitivity, and maternal separation anxiety. *Attachment & Human Development*, 7(4), 393-408.
- De Schipper, J. C., Tavecchio, L. W., Van IJzendoorn, M. H., & Van Zeijl, J. (2004). Goodness-of-fit in center day care: Relations of temperament, stability, and quality of care with the child's adjustment. *Early Childhood Research Quarterly*, 19(2), 257-272.
- Hockenberry, M. J., & Wilson, D. (2013). *Wong's essential of pediatric nursing*. St. Louis, MO: Mosby/Elsevier.
- Kraikul, S. (2009). *Relationships between parental stress and parent-child attachment in sick children who admitted in intensive care unit (ICU)* (Doctoral dissertation). Burapha University, Thailand. (In Thai)
- Kristal, J. (2005). *The temperament perspective: Working with children's behavioral styles*. Baltimore, MD: Brookes.
- Lewinsohn, P. M., Holm-Denoma, J. M., Small, J. W., Seeley, J. R., & Joiner, T. E. (2008). Separation anxiety disorder in childhood as a risk factor for future mental illness, *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 47(5), 548-555.
- Mofrad, S., Abdullah, R., & Samah, B.A. (2009). Perceived parental overprotection and separation anxiety: Does specific parental rearing serve as specific risk factor. *Asian Social Science*, 5(11), 106-121.
- Mofrad, S., Abdullah, R., & Uba, I. (2010). Attachment patterns and separation anxiety symptom. *Asian Social Science*, 6(11): 148-154.
- Nakpathumswat, A. (2015). Influence of child temperament, parent-child attachment and child-rearing style on anxiety among preschool children in daycare centers (Doctoral dissertation). Burapha University, Thailand. (In Thai)
- Pinkaew, P. (2009). *A study of the relationship between child rearing and the creative thinking of pre-school children* (Doctoral dissertation). Ramkhamhaeng University, Thailand. (In Thai).
- Reangdaraganont, N., Teeranatr, C., Rungpraiwal, R., Hassakunachai, T. & Kotchabhadi, N. (2008). *Developmental and Behavioral Pediatrics textbook*. Bangkok: Holistic publishing.



- Reangtragule, S. (2012). *Child and Adolescent Psychiatry textbook* (2nd Ed). Bangkok: Reangaew publishing.
- Sangsai, N. (2011). *Predictors of adaptive behavior of preschoolers receiving service in child daycare center* (Doctoral dissertation). Burapha University, Thailand. (In Thai)
- Thorndike, R. M. (1978). *Correlation Procedures for Research*. New York: Gardner Press.
- Traiham, W. (1996). *Relationship between Childs Character and Maternal Rearing Pattern: Preschoolers Mother in Prakhanong Kindergarten Bangkok* (Doctoral dissertation). Mahidol University, Thailand. (In Thai)
- Watkins, C. E. (2004). *Separation Anxiety in Young Children*. Retrieved July 20,2018, from [http://www.baltimorepsyc.com/separation anxiety.html](http://www.baltimorepsyc.com/separation%20anxiety.html).
- Yupa, P. (2009). *Separation anxiety of children two to three years at childcare center in municipal area of Nakhonratchasima province* (Doctoral dissertation). Khon Kaen University, Thailand. (In Thai)